

IKKE VERNEVERDIG: Monica Rostad er bonde i Rostadalen. Hun er redd blomen i Rostaåsen er mer verneverdig enn henne. (Arkivfoto Morten Kasbergesen)

Staten vil verne GAMMEL FURU

ROSTADALEN: Men verneplanen kan knekke en initiativrik ung bonde.

Solveig B. Steinnes

Fylkesmannens miljøvern-avdeling arbeider i disse dager ut forslag om vern av ytterligere 65 000 da i området rundt Dividalen nasjonalpark.

I Rostadalen foreslår de å verne Rostaåsen, et område som er klassifisert som meget verneverdig på grunn av sin bestand av store, eldgamle furutrær. Skogen i det aktuelle området bærer preg av gammel plukkhogst, der enkelte trær har fått stå igjen, og furuskogen i området har fått fastslått alder som varierer fra ca. 70 til ca. 700 år.

Dette området ligger like inn til gården til Monica Rostad. Hun og familien hennes før henne har brukt dette området i generasjoner. Nå er hun redd for at statens verneplaner kan rive vekk grunnlaget for gårdsdrifta hennes.

Avhengig av skogsbeite

Monica driver med kjøttfe og er helt avhengig av å kunne ha dyrene på beite i utmarka. Men kjøttfe er blitt hyllet som vår tids store hjelper når det gjelder å holde kulturlandskapet i hevd, og med god grunn. Disse dyrene eter alt mulig, og de beiter vegetasjonen ned til grunnen. Det er derfor svært sannsynlig at miljøvern-avdelingen til Fylkesmannen vil legge restriksjoner på hennes bruk av utmarksbeitene.

– Dette området eies av staten, og selv om vi har beiterett, og fra gammelt av har hatt rett til å ta ut ved i området, er jeg redd at de mener mine interesser ikke veier tungt nok, sier Monica. Hun har allerede vært i kontakt med Fylkesmannen for å få lov til å sette opp beitegjer-

er i Rostaåsen. Og samtalen hun hadde med saksbehandleren, var nedslående.

Blomen

– Etter det jeg forsto syntes saksbehandleren i miljøvern-avdelinga at det var viktigere å verne blomen i Rostaåsen enn at jeg skulle få et økonomisk utbytte som jeg kan leve av, sier Monica. Hun ville derfor ikke gi Monicia lov til å sette opp beitegjerder så snart snøen forsvant, slik Monica ønsker. Derfor er Monica blitt meget betenkt.

– Jeg trodde det var de store gamle furuene som skulle fredes, men saksbehandleren hos Fylkesmannen sa at all vegetasjonen var like viktig i verneområdet. Får jeg ikke bruke utmarka til beite, kan jeg like gjerne legge ned med en gang.

Vil satse på nydyrking

Monica vet godt hvordan dyrene hennes behandler vegetasjonen.

– Jeg hadde et gammelt beiteområde på min egen eiendom som jeg har sluppet dyrene på i to år nå. De har rensket det helt, så nå hadde jeg tenkt å dyrke det opp, forteller hun. Hun trenger mer dyrket mark for å skaffe seg vinterfôr til buskapeen.

– Men hvis jeg ikke kan bruke utmarka til beite, kan jeg heller ikke dyrke opp dette området, sier hun. Da stopper planene hennes opp.

Frykter stopp i hogst

Monicas far, og hans far før han igjen, har i alle år fått utnålt skog for å hogge på statens grunn. Dette har vært en viktig del av næringsgrunnlaget, og Monica har hatt planer om å gjøre det samme.

– Blir skogen vernet, fjerner de også denne muligheten til å tjene penger for meg, sier hun. Det har ikke vært gitt hogst i området sist vinter på grunn av utredningen om vern, så

Monicas familie og hyttefolk i området har måttet hogge på det lille Monica selv eier av skog. Men den varer ikke lenge.

– Det virker ganske håpløst, sier Monica. Hun ser for seg vern på alle kanter, restriksjoner overalt, og at hun alltid må be om lov når hun skal gjøre noe. Og hun kan ikke forstå at det skal være nødvendig å verne dette skogsområdet i det hele tatt.

– Verken jeg eller noen jeg kjenner har interesse av å hugge de gamle furutrærne, sier Monica. De har stått der i flere hundre år og er så gamle at de er hule innvendig. Og de står der på tross av at bøndene i området har drevet hogst i over 200 år.

– Vi vil heller hugge frisk, ung bjørk, sier Monica.

Får støtte

Skogbruksleder Morten

Fredheim i kommunen mener Fylkesmannens forslag til verneplan i området går altfor langt.

– Det virker som om det er om å gjøre å verne mest mulig areal, sier han. Og det arealet de vil verne, er et område der det er blitt drevet skogbruk så lenge det har bodd mennesker der.

– De er så ivrige etter å verne areal at de glemmer at det er mennesker som skal ha et grunnlag for næringsvirksomhet i området, sier han. Det er blitt drevet skogbruk og beitet i området i over 200 år.

– Det er derfor området i dag kommer i kategori tre, sier han. Det er de menneskelige inngrepene i naturen som har skapt den verneverdige naturen her. Men nå virker det som om de tror det går an å fryse naturen i dens nåværende form. Men det går ikke. Uten beiting og hogst

vil furuskogen gro ned i løvskogkratt.

Mange restriksjoner

Selv om man i utgangspunktet er positiv til næringsvirksomhet i området, er det altfor lett å komme i ettertid og stramme inn på vedtektene som regulerer bruken. Den som skal drive næringsvirksomhet i området må ha unntak fra de fleste vernereguleringene. De må for eksempel kunne få lov til å sette opp gjerder og å kjøre inn i området med motorkjøretøy for å frakte inn gjerdemateriell. Eller frakte ut skutt elg. Og det er slike ting Fredheim ser for seg at det lett kan bli strammet inn på.

– Fylkesmannen driver for tiden en kampanje der han sier han vil jobbe for landbruket. Men det ser ut for at det blir bare med festlalten denne gangen også, sier han.

Landbruksdirektøren beroliger

TROMSØ/MÅLSELV: Det skal kunne drives landbruk inne i verneområdet, ifølge landbruksdirektør Berit Nergård Nyre.

Solveig B. Steinnes

– Selv om området skulle bli vernet, noe som slett ikke er vedtatt ennå, skal det fortsatt være mulig å drive landbruk inne i området, sier hun. Miljøvern-avdelingen skal i utgangspunktet diskutere slike saker med landbruksavdelingen og ta hensyn til landbruket under utformingen av forslagene. Deretter skal forslagene ut på høring hos alle berørte parter, og det skal tas hensyn til de innkomende protestene. Arbeidet med verneplanen er i gang, men ingen ting blir vedtatt

før om minst to år. Deretter skal det utarbeides en forvaltningsplan.

– Det er opplagt at i denne saken skal det tas hensyn til jordbruksinteressene, og ikke før, så under utarbeidelsen av forvaltningsplanen, sier Nyre.

Departementet har allerede presisert overfor saksbehandlerne at det skal være mulig både å fortsette allerede eksisterende næringsvirksomhet, og å utvikle nye næringsinteresser i verneområdene. Nyre tror ikke at det ser så svart ut i denne saken som en kanskje kunne frykte.

– Og hvis Rostad er bekymret, må hun gjerne ringe til meg, sier hun.

BEROLIGER:

Landbruksdirektør Berit Nergård Nyre mener det skal være mulig å fortsette med jordbruk i verne-sonen. (foto Leif A. Stensland)

